

Nr 4 – 2007

Innehåll

Nytt om klamydia i Norrbotten	1
<i>Trendbrott bland ungdomar</i>	1
<i>Handläggning av klamydiafall</i>	2
<i>Antibiotikabehandling vid okomplicerad klamydiainfektion</i>	3
<i>Swingers – en ny riskgrupp</i>	3
ESBL – vad är det?	3
Provtagning vid hälsoundersökning av asylsökande och flyktingar	5
God Jul och Gott Nytt År	5

Nytt om klamydia i Norrbotten

Trendbrott bland ungdomar

Under en rad år har vi i Norrbottens läns landsting vidtagit åtgärder för att bryta trenden med ökad spridning av klamydia och andra sexuellt överförda infektioner. Exempel på sådana åtgärder är gratis kondomer till ungdomar, ökad satsning på ungdomsmottagningar, förbättrad smittspårning samt olika informationsinsatser riktade till framför allt ungdomar. Trots att antalet rapporterade klamydiafall stadigt ökar i Sverige, ser vi nu ett tydligt trendbrott i Norrbotten (figur 1). När året är slut kommer vi att ha registrerat färre klamydiafall än under 2006, trots att antalet klamydiaanalyser ökat.

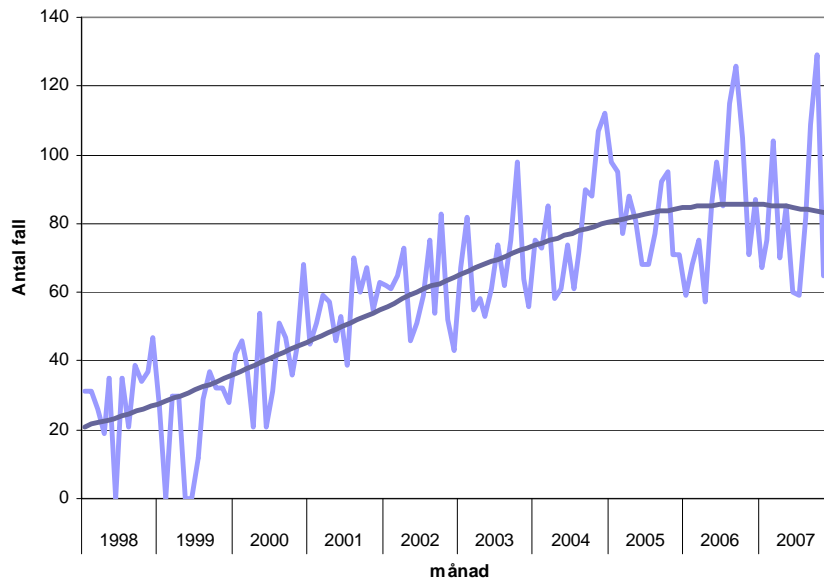

Fig 1. Rapporterade klamydiafall per månad i Norrbotten 1998 till 2007.

Handläggning av klamydiafall

Under året har landstingets ”handlingsplan mot sexuellt överförda infektioner” uppdaterats. Bland nyheterna noteras bland annat:

- att partners till klamydiafall rekommenderas behandling direkt efter provtagning, dvs innan analysresultatet är känt.
(<http://www.nll.se/twosection.aspx?id=53158>)
- att smittspårning kring fall av klamydia centraliserats. Det är endast de ungdomsmottagningar som handlägger många fall, d v s ungdomsmottagningarna i Kiruna, Gällivare-Malmberget, Kalix, Luleå, Boden och Piteå som fortsätter att smittspåra som tidigare. Övriga remitterar sina fall för smittspårning i VAS. Se mer information om hur det går till i ”handboken”:
<http://www.nll.se/twosection.aspx?id=53160>
- att man i samband med ett klamydiaproov lämnar följande information till patienten om:
 - att det tar ca en vecka innan man kan få svar på analysen
 - att samlag, petting och oralsex undviks i väntan på provsvar
 - att om provsvaret visar förekomst av klamydia:
 1. kostnadsfri behandling erbjuds av din läkare
 2. kontakt kommer att tas av en person som sköter smittspårningen. Du är då enligt lag skyldig att uppge dina sexuella kontakter under det senaste året till denna person. Skälet till detta är att andra personer som bär på smittan ska kunna erbjudas behandling.
 3. kommer de regler som framgår av ”smittskyddsbladet” för klamydia, med patientinformation och förhållningsregler (detta överlämnas) att gälla.

Antibiotikabehandling vid okomplicerad klamydiainfektion

Tetracyklin/doxycyklin är fortfarande förstahandsval vid behandling av okomplicerad klamydiainfektion. Det är glädjande att se att den tidigare överanvändningen av azitromycin tycks ha upphört (figur 2).

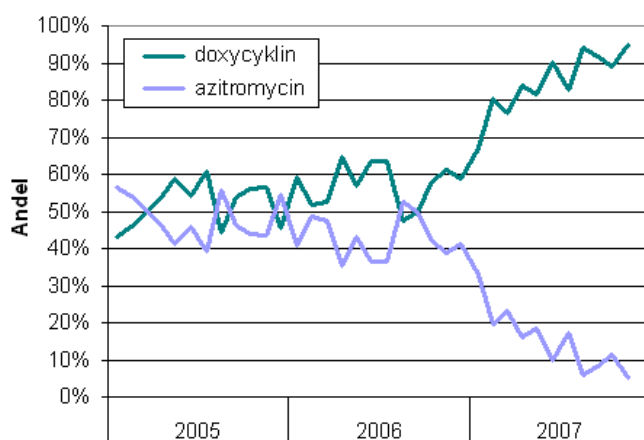

Fig 2. Antibiotikaval vid behandling av okomplicerad klamydiainfektion i Norrbotten.

Swingers – en ny riskgrupp

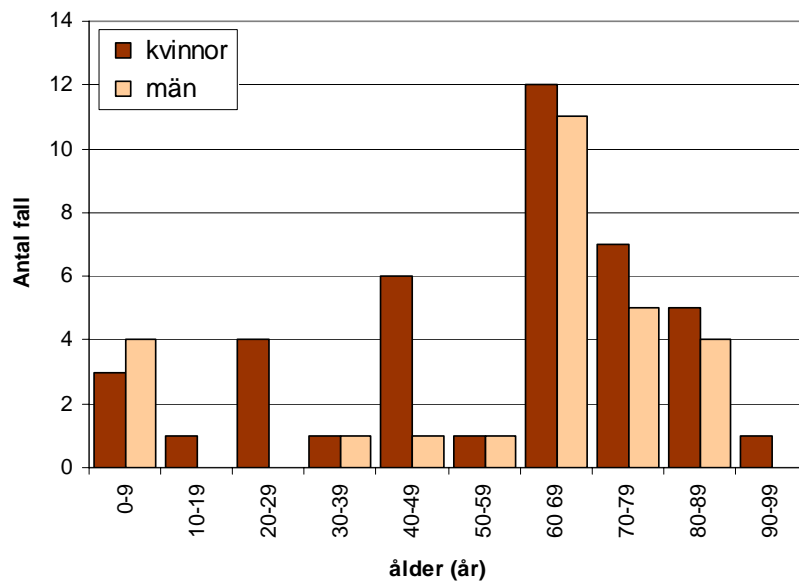
Tyvärr har vi inte bara glädjande nyheter. Tidigare har vi huvudsakligen haft problem med spridning av sexuellt överförda infektioner mellan personer i åldern 15-30 år. Vi börjar nu också få problem med smittspridning bland så kallade ”*swingers*”, d v s vuxna personer, ofta par, som väljer att ha oskyddat sex med andra vuxna par. Vuxna som väljer att ha ett riskbeteende är dåliga förebilder, och riskerar att urholka det förebyggande arbete som läggs ner bland ungdomar.

ESBL – vad är det?

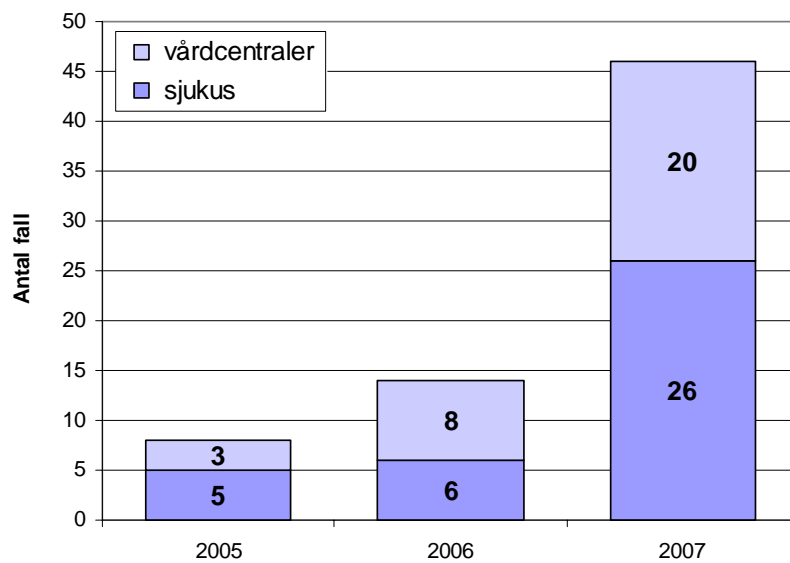
Gramnegativa tarmbakterier som bildar ”Extended Spectrum Beta-Lactamase” (ESBL) blev anmälningspliktiga för landets laboratorier i februari 2007. Patienter med infektioner orsakade av sådana bakterier riskerar att svara dåligt vid behandling med många viktiga betalaktamantibiotika, såsom penicilliner och cefalosporiner. ESBL är ett växande antibiotikaresistensproblem inom främst landstingens sjukvård, men även inom andra vårdformer som t ex kommunala äldreboenden.

Spridningsvägarna för ESBL-bildande bakterier skiljer sig inte från dem för andra tarmbakterier. Det handlar främst om kontaktsmitta. Särskilt stor risk för spridning av tarmbakterier, inklusive ESBL-bildande stammar, utgör *patienter med diarré, faecesinkontinens och KAD*. Vid bristande följsamhet till basala hygienrutiner kan förorenade händer och kläder föra smittan från en patient till andra. Dåligt rengjord sanitär utrustning/instrument, undermålig städning och överbeläggningar kan också bidra till smittspridning.

I Norrbotten ser vi en markant ökning av ESBL-bildande tarmbakterier bland patienter i alla åldrar (figur 3) både i primärvård och sjukhusvård (figur 4). Det gör det än mer angeläget att skärpa hygienrutinerna. Vid frågor och hjälp i det arbetet, kontakta landstingets vårdhygieniska expertis, se Vårdhygiens website (<http://www.nll.se/twosection.aspx?id=15224>).

Figur 3. Patienter med fynd av ESBL i bakterieodlingar i Norrbotten 2005-2007, uppdelat efter ålder och kön.

Figur 4. Fynd av ESBL i bakterieodlingar, huvudsakligen urinodlingar, från patienter i Norrbottens primärvård och sjukhusvård.

Provtagning vid hälsoundersökning av asylsökande och flyktingar

I "Allmänna råd från Socialstyrelsen 1995:4" ges rekommendationer rörande hälso- och sjukvård för asylsökande och flyktingar. Av råden framgår att alla asylsökande och flyktingar så snart som möjligt efter ankomsten bör erbjudas individuellt hälsosamtal. Utöver hälsosamtalet utförs anpassad provtagning och vid behov även kroppsundersökning. Vid ett möte med representanter från länets flyktingmedicinska enheter i Gällivare 29 november beslutades att revidera listan över denna anpassade provtagning ("rekommenderad provtagning av smittskyddsskäl").

Nytt för i år är att ribban för screenodling avseende multiresistenta bakterier höjts ett snäpp. Numera rekommenderas att

- alla personer från utomnordiskt land som har sår och/eller eksem screenodlas avseende MRSA
- alla barn yngre än 6 år från utomnordiskt land screenodlas från nasopharynx avseende pneumokocker med nedsatt känslighet för penicillin.

Den kompletta listan finner du under rubriken "informationsblad" via Smittskydds web-site

<http://www.nll.se/upload/IB/dk/stdk/Smittskydd/Hälsoundersökning%20av%20asylsökande%20och%20flyktingar/hlsous-f.pdf>

**GOD JUL
GOTT NYTT ÅR**

önskar vi på

Smittskydd

Anders Österlund

Ann-Marie Cylvén

Inga-Lill Lundqvist

Ingrid Hollsten

